

140
F

نام:

نام خانوادگی:

محل امضا:

 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری سازمان سنجش آموزش کشور	اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود. امام خمینی (ره)										
صبح جمعه ۹۳/۱۲/۱۵ دفترچه شماره ۱ از ۲											
آزمون ورودی دوره‌های دکتری (نیمه متمرکز) داخل - سال ۱۳۹۴											
الهیات - تاریخ و تمدن ملل اسلامی (کد ۲۱۴۱)											
مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۹۰										
عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات											
<table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>مواد امتحانی</th> <th>تعداد سؤال</th> <th>از شماره</th> <th>تا شماره</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">۱</td> <td>مجموعه دروس تخصصی (زبان عربی - تاریخ و تمدن ملل اسلامی)</td> <td style="text-align: center;">۹۰</td> <td style="text-align: center;">۱</td> <td style="text-align: center;">۹۰</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	۱	مجموعه دروس تخصصی (زبان عربی - تاریخ و تمدن ملل اسلامی)	۹۰	۱	۹۰	
ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره							
۱	مجموعه دروس تخصصی (زبان عربی - تاریخ و تمدن ملل اسلامی)	۹۰	۱	۹۰							
این آزمون نمره منفی دارد. استفاده از ماشین حساب مجاز نیست. اسفند ماه - سال ۱۳۹۳											
حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.											

■ ■ عَيْن الْأَصْحَاحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ التَّعْرِيبِ (۱ - ۱۰)

- ۱- ﴿ وَ كُلُّ إِنْسَانٍ أَلْزَمَانَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ ﴾:
- (۱) و نامه اعمال و پرونده هر انسانی برگردن او آویخته است!
(۲) و هر انسانی را ملازم گردانیدیم نامه اعمالش را در گردنش!
(۳) و هر انسانی را که ملزم نمودیم، پرونده اش را به گردنش آویختیم!
(۴) و تمام انسانها نامه اعمالی دارند که آن را برگردنشان آویخته ایم!
- ۲- « لَا يَهْلِكُ عَلَى التَّقْوَى سِنَخُ أَصْلٍ، وَ لَا يَظْمَأُ عَلَيْهَا زَرْعُ قَوْمٍ! »:
- (۱) رگ و ریشه قوم که بر تقوی باشد ابداً هلاک نگردد، و کشت و زرع آن قوم هرگز دچار بی آبی نمی شود!
(۲) هلاک شدنی نیست اصل و ریشه ای که در زمین تقوی روئیده باشد، و زراعت آن دچار تشنگی نمی گردد!
(۳) هلاک نشود هیچ ریشه ای که بر تقوی نهاده باشد، و تشنه نگردد کشت قومی اگر در زمین تقوی قرار گرفته باشد!
(۴) اصل ریشه ای که بر تقوی روئیده است هلاک نمی شود، و زراعت قومی که در آن زمین کاشته شده دچار بی آبی نمی گردد!
- ۳- « كَان يَرَى أَنَّ مَسْأَلَةَ الْإِسْلَامِ فِي وَعْيِ الْمُؤْمِنِينَ بِهٖ عَلَى مَسْتَوَى الْقِيَادَةِ أَوْ الْقَاعِدَةِ هِيَ مَسْأَلَةُ الدَّعْوَةِ الْمُتَحَرِّكَةِ فِي كُلِّ صَعِيدٍ! »:
- (۱) از دید او اسلام دعوتی است حرکت بخش و توفنده در همه عرصه های زندگی برای سطح فرماندهی یا فرمانبری!
(۲) مسئله اسلام در بینش مؤمنان به آن در حد رهبری یا رهروی به نظر او، دعوتی است حرکت آفرین در همه زمینه ها!
(۳) به نظر او مسئله اسلام در بینش معتقدانش، از رهبری گرفته تا رهروی، دعوتی است زنده و پویا در همه سطوح!
(۴) او می دید که موضوع اسلام در آگاهی مؤمنان به آن در سطح فرماندهی یا فرمانبری مسئله دعوت حرکت بخش در همه سطوح است!
- ۴- « يَسْتَعْلَى الْإِسْتِكْبَارُ الْعَالَمِي الْمَجَاعَةَ وَ انْتِشَارَ الْأَمْرَاضِ الْمَسْتَوْتِنَةِ وَ تَدَهُّورَ مَسْتَوِيَّاتِ الْمَعِيشَةِ وَ حَالَةَ التَّخَلُّفِ، وَ يَعْمَلُ عَلَى تَكْرِيسِ وَجُودِهِ عَسْكَرِيًّا! »: استكبار جهانی .....
- (۱) از گرسنگی و شیوع بیماریهای مسری و نبودن نیازهای زندگی و مخالفتها سوء استفاده می کند، و سلطه نظامی خویش را تحمیل می نماید!
(۲) از قحطی و گسترش امراض محلی و نبود امکانات زندگی و عقب افتادگی فرصت طلبی می کند، و در جهت تحمیل سلطه نظامی عمل می کند!
(۳) از گرسنگی و انتشار بیماریهای واگیردار و از هم گسیختگی زندگی و اختلافات بهره برداری می کند، و وجود نظامی خود را بیشتر می نماید!
(۴) از قحطی و شیوع بیماریهای بومی و پایین آمدن سطح زندگی و حالت عقب ماندگی بهره برداری نموده برای تثبیت حضور نظامی خود اقدام می کند!
- ۵- « لَذَعْتَنِي دَمْعَةٌ تَلْفَحُ خَدَيَّ نَبْهَتَنِي مِنْ ضَلَالٍ لَيْسَ يُجْدِي! »:
- (۱) اشکی که گونه ام را می سوزاند لذت بخش بود و مرا از گمراهی بیهوده بیدار ساخت!
(۲) قطره اشکی که گونه ام را می سوزاند مرا آزرده و از گمراهی بی فایده بیدارم ساخت!
(۳) قطره اشکی مرا سوزاند و گونه هایم را تر کرد و از ضلالت ناسودمند نجاتم داد!
(۴) اشکی مرا آزرده و چون آتشی مرا سوزاند و توبیخ کرد ولی سودمند افتاد!

- ۶- « ولو كانت الأرزاق تجري على الحجا هلكن إذن من جهلهنّ البهائم!»: (۱) کم بخور، همیشه بخور! (۲) هان که کار از محکم کاری عیب نمی کند!
- ۳) هر آنکس که دندان دهد نان دهد! (۴) گاوان و خران باربردار، به زادمیان مردم آزار!
- ۷- « رُزِقَتَ أَسْمَحَ مَا فِي النَّاسِ مِنْ خُلُقٍ إِذَا رُزِقَتِ التَّمَّاسَ الْعُذْرَ فِي الشِّيمِ!»: (۱) إذا عذرت غيرك فقد فزت بأفضل خلق! (۲) لاتنال التماس العذر لغيرك إلا بعد خلق سمح! (۳) من رزق التماس العذر لغيره فقد عاملهم بالسماحة! (۴) لا تنال بين الناس سماحة الأخلاق إلا بعد التماس العذر لهم!
- ۸- « اثر زبان قرآن در پیشرفت و توسعه زبان عربی بی حد و حصر است!»: (۱) تأثیر اللّغة القرآنية لا یحدّد في توسعه لغة العربية و تقدّمها! (۲) لا یمكن تحديد و إحصاء أثر لغة القرآن على لغة العربية و تقدّمها! (۳) إن أثر لغة القرآن في تقدّم و توسعه اللّغة العربية لا یعدّ و لا یحصی! (۴) لا یحدّد و لا یحصی التأثير الذي جعله القرآن على اللّغة العربية و توسعتها!
- ۹- « کتابی را به او امانت دادم، اما متأسفانه توجّهی به حفظ امانت نکرد!»: (۱) أعرته کتاباً، لكنّه مع الأسف لم یعر اهتماماً لحفظ الأمانة! (۲) دفعت له کتاباً أمانة، أما إنه مع الأسف لم یهتمّ بالأمانة جيّداً! (۳) أعطیت کتاباً له، ولكنّه من المؤسف لم یراع الأمانة حفظاً لها! (۴) استعرتّه کتاباً، ولكن من سوء الحظّ لم یحفظ الانتباه للأمانة جيّداً!
- ۱۰- « کمیساریای عالی پناهندگان نگرانی خود را نسبت به بحران کنونی ناشی از قحطی و سیلاب اظهار داشت!»: (۱) إنّ اللّجنة العلیا لشؤون النّازحین أفادت عن استیائها إزاء الأزمة الحالية بسبب القحط و السيول! (۲) إنّ منظّمة اللاجئين العلیا أبانت عن عدم ارتياحها قبال الأزمة الطّارئة بسبب الجذب و الطّغیانان! (۳) أدلت الجمعية العامّة لشؤون النّازحین عن مخاوفها تجاه البهران الطّاحن بسبب الجفاف و السيول! (۴) أعربت المفوضیة العلیا لشؤون اللاجئين عن قلقها إزاء الأزمة الراهنة بسبب المجاعة و الفيضانات!

■ ■ عین الخطأ في التشكيل (۱۱ - ۱۳)

- ۱۱- « أ فلا ترى أن لا ینجح الكسلان؟ ولكنّ الذي أطمع فيه هو أن أنجح أنا في الامتحان!»: (۱) ینجَحُ - لكنّ - أطمعُ - الامتحان (۲) تری - ینجَحُ - الكسلانُ - أطمعُ (۳) تری - ینجَحُ - الكسلانُ - أنجَحَ (۴) الكسلانُ - أطمعُ - أنجَحَ - الامتحان

۱۲- « لا طالبة متوانية بين اولئك الطالبات اللاتي تراهن في الصف! »:

- (۱) متوانية - بين - اللاتي - تراهن
(۲) طالبة - متوانية - بين - الطالبات
(۳) متوانية - الطالبات - تراهن - الصف
(۴) طالبة - متوانية - اولئك - اللاتي

۱۳- عین الخطأ:

- (۱) إنما يُستدلُّ على الصَّالِحِينَ بما يُجْري اللهُ لهم على السُّنَنِ عِبَادِهِ،
(۲) فليكنْ أحبَّ الذُّخَائِرِ إِلَيْكَ ذَخِيرَةَ الْعَمَلِ الصَّالِحِ، فَمَا لِكَ هَؤُلَاءِ،
(۳) وَ شُحٌّ بِنَفْسِكَ عَمَّا لَا يَحِلُّ لَكَ، فَإِنَّ الشُّحَّ بِالنَّفْسِ الْإِنْصَافُ مِنْهَا،
(۴) وَ أَشْعَرُ قَلْبِكَ الرَّحْمَةَ لِلرَّعِيَّةِ وَ الْمَحَبَّةَ لَهُمْ وَ اللَّطْفَ بِهِمْ!

■ ■ عین الصحیح فی الإعراب و التحلیل الصرفی (۱۴ - ۱۸)

۱۴- ﴿ وَ لِيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴾:

- (۱) كنتم: ماضٍ - مجرد ثلاثي - معتل و أجوف (إعلاله بالحذف) / فعل من الأفعال الناقصة و هي من النواسخ، اسمه ضمير «تم» البارز و خبره شبه الجملة «فيه»
(۲) يبيِّنَنَّ: مضارع - مزيد ثلاثي من باب تفعيل - معتل و أجوف - معرب / فعل مرفوع و فاعله الضمير المستتر فيه جوازاً تقديره «هو» و النون تأكيد ثقيلة
(۳) فيه: «في» حرف عامل جر، والهاء: ضمير متصل للنصب أو للجر - مبني على الكسر بسبب وقوعه بعد ياء ساكنة / فيه: جار و مجرور و متعلقهما فعل «كنتم»
(۴) ما: اسم - موصول عام أو مشترك (لغير ذوي العقول عادة) - معرفة / مفعول به و منصوب محلاً، و صلته الجملة التالية، و عائد الصلة ضمير الهاء في «فيه»
۱۵- « إذا ما أتت من صاحب لك زلةً فكن أنت محتالاً لزلته عذراً! »:
(۱) لك: اللام حرف عامل جر؛ الكاف: ضمير متصل للنصب أو للجر / مجرور محلاً بحرف الجر؛ لك: جار و مجرور و متعلقهما شبه فعل «زلة»
(۲) عذراً: مفرد مذكر - جامد - نكرة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / حال مفردة و منصوب و صاحب الحال ضمير «أنت»
(۳) محتالاً: اسم - مفرد مذكر - مشتق و اسم فاعل (مصدره: احتيال) - نكرة - معرب / خبر مفرد لفعل «كان» و منصوب
(۴) زلة: مفرد مؤنث - جامد (اسم المرّة) - نكرة - معرب - صحيح الآخر / مفعول به و منصوب

۱۶- « و خلتهم سهاماً صائبات فکانوها ولكن للأعادي! »:

- ۱) كانوا: للغائبين - مجرد ثلاثي - معتل و أجوف / فعل من الأفعال الناقصة و هي من النواسخ اسمه ضمير «ها» المتصل
- ۲) خلت: للمتکلم وحده - مجرد ثلاثي - صحيح و سالم - مبني / فعل من أفعال القلوب للرجحان، فاعله ضمير التاء البارز
- ۳) أعادي: جمع الجمع (مفردة: أعداء جمع عدو) - معرب - منقوص - ممنوع من الصرف / مجرور بكسرة مقدره بسبب تحلیه بألف و لام
- ۴) صائبات: جمع سالم للمؤنث - مشتق و اسم فاعل - نكرة مخصصة - ممنوع من الصرف / نعت حقيقي و منصوب بالكسر بالتبعية للمنوع

۱۷- « خليلي؛ ما أحرى بذی اللب أن يرى صبوراً، ولكن لا سبيل إلى الصبر! »:

- ۱) سبيل: مفرد مذكر - نكرة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / اسم «لا» النافية للجنس و منصوب والجملة اسمية
- ۲) صبوراً: مفرد مذكر - مشتق و صفة مشبهة (مصدره: صبر) - نكرة - منصرف / حال مفردة، أو مفعول أول لفعل «يرى»
- ۳) خليلي: مثني مذكر - جامد (غير مصدر) - معرف بالنداء - معرب - صحيح الآخر / منادى مضاف و منصوب بالياء، و حذفت النون بسبب الإضافة
- ۴) يرى: للغائب - مجرد ثلاثي - معتل و ناقص (و كذلك مهموز العين) - مبني للمجهول / فعل و مع نائب فاعله جملة فعلية و مصدر مؤول و مفعول به لفعل «أحرى»

۱۸- « عسى أن يعود الغائب فجأة! ». عين الخطأ:

- ۱) المصدر المؤول «أن يعود الغائب» فاعل للفعل التام «عسى»، و «يعود» فعل و فاعله «الغائب»
- ۲) عسى: فعل تام و فاعله المصدر المؤول «أن يعود...» و «الغائب» فاعل و مرفوع لفعل «يعود»
- ۳) عسى: من النواسخ للقرب و الرجاء، اسمه ضمير الشأن، و خبره الجملة الفعلية «أن يعود...»
- ۴) المصدر المؤول «أن يعود...» خبر مقدم لفعل «عسى»، و «عسى» من النواسخ، اسمه «الغائب»

■ ■ عين المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۹-۳۰)

۱۹- عين همزة القطع كلها:

- ۱) إنه أكرم من أبيه - أنا لا أجلس هنا - أكرمني يا ربّي!
- ۲) إعلمي أنك ناجحة في الامتحانات - ما أفضل أستاذتنا!
- ۳) إحترمت إبنتي أباهما - ما أحسن هذا الأستاذ خلقاً!
- ۴) رأيت إمرأ تائها في الطريق مع ابنه فأرشدته!

- ۲۰- عین الصحيح عن التثنية: «هواء، قاض، عبدالله»:
- (۱) هواءين، قاضيين، نوي عبدالله
(۲) هواءان، قاضيان، عبدا الله
(۳) هواءين، قاضين، عبدي الله
(۴) هواءان، قاضيان، ذاعبدالله
- ۲۱- عین الصحيح: لا يُجرى الإعلال بالقلب في كلمة ...!
- (۱) أقوم (۲) مخوفة (۳) إنسوق (۴) موزان
- ۲۲- عین لام الجحود:
- (۱) لما آمن الكفار برّبهم!
(۲) ﴿إنّ الأبرار لفي نعيم﴾
(۳) هذه الطالبة لتدرس هنا!
(۴) ﴿لم يكن الله ليغفر لهم﴾
- ۲۳- عین الصحيح:
- (۱) يا مضيعة أوقاتها ستندمين!
(۲) يا مضيع أوقاته ستندم!
(۳) يا مضيعة أوقاتها ستندمين!
(۴) يا مضيعاً أوقاته ستندم!
- ۲۴- عین الصحيح عن إعراب «ممزق» على التوالی: هذا كتاب ممزق - هذا كتاب ممزق أوراقه:
- (۱) نعت سببي - نعت سببي
(۲) نعت حقيقي - نعت سببي
(۳) نعت حقيقي - نعت حقيقي
(۴) نعت سببي - نعت حقيقي
- ۲۵- عین الخطأ:
- (۱) كم طالعتم كتاباً؟
(۲) كم كتاب في مكتبتني!
(۳) كم مرّة شاهدت أخاك؟
(۴) كم ساعات عندي!
- ۲۶- عین الخطأ:
- (۱) هناك ألف و نيف من الطلبة و الطالبات في جامعتنا!
(۲) درّست الطلبة حتى الآن ستة و نيفاً من الدروس!
(۳) قد تسلّمت منه خمسين و نيفاً من الدراهم!
(۴) جاء بألف دليل و نيف ليثبت مدّعاہ!
- ۲۷- « لا تأمر بالمعروف و تعمل بالمنكر! ». عین الصحيح عن «الواو» و «تعمل» على التوالی:
- (۱) معية / مرفوع
(۲) عاطفة / منصوب بأن المقتررة
(۳) استئنافية / مرفوع
(۴) معية / منصوب بأن المضمرة
- ۲۸- عین الصحيح في أسلوب التعجب « لا يغفل و لا يتكاسل المجتهد »:
- (۱) ما أشدّ غفلة و كسل المجتهد!
(۲) ما أغفل المجتهد و عدم تكاسله!
(۳) أغفل بالمجتهد و أقلل بتكاسله!
(۴) ما أكثر ألا يغفل المجتهد و لا يتكاسل!
- ۲۹- عین الخطأ:
- (۱) أطعهما الوالدان!
(۲) الوالدان أطعهما!
(۳) أطعهما الوالدين!
(۴) الوالدين أطعهما!

۳۰- عین الصحیح:

- (۱) خاطبونی و خاطبت المعلمون!
(۲) خاطبونی و خاطبت المعلمین!
- (۳) خاطبونی و خاطبت المعلمین!
(۴) خاطبونی و خاطبتهم المعلمون!
- ۳۱- کدام یک از «وفدها» چهارسال پیش از «عام الوفود» در مدینه حضور پیامبر اسلام (ص) رسید و نتیجه آن چه بود؟
(۱) وفد قبیله مزینه که پیامبر (ص) آنان را مهاجر خواند و فرمود به محل خویش بازگردند.
(۲) وفد ثقیف که در مذاکرات خود با رسول خدا(ص) خواستار نابودی تدریجی بتها و معافیت از نماز بودند.
(۳) وفد قبیله طیّ به ریاست زیدالخیل که پس از قبول اسلام از دست پیامبر (ص) جوایز نقدی دریافت کرده و نام زیدالخیل از سوی پیامبر (ص) به زیدالخیل تغییر یافت.
(۴) وفد بنی اسد که مسلمان شدند، اما به واسطه منتهی که بر پیامبر (ص) گذشته بودند آیه ۱۷ سوره حجرات درباره آنان نازل شد.
- ۳۲- کدام عبارت درباره ملکشاه سلجوقی صحیح است؟
(۱) با اینکه در آغاز سلطنت خود از سوی خلیفه لقب یمین امیرالمومنین گرفت، اما دخالتهای همسرش ترکان خاتون باعث تزلزل امور مملکت شد و سرانجام درگیرودار داخلی به دست برادرش تئش به قتل رسید.
(۲) پس از تحکیم قدرت خود در خراسان و گرگان و طبرستان، به تسخیر آذربایجان پرداخت و بغداد را از دست نشانده فاطمیان رها کرد و برای تحکیم رابطه خود با خلافت، دختر خلیفه را به عقد خود درآورد.
(۳) بعد از دفع شورشیان و مدعیان داخلی سلطنت، آهنگ غزو و جهاد کرد و پس از کر و فری در بلاد ارمن و گرجستان قیصر روم را در ملاذگرد شکست داد و سپس آهنگ تسخیر سمرقند کرد.
(۴) در آغاز جلوس، شورش حاکم سلجوقی کرمان را خاموش کرد، قلمرو خود را تا دمشق و انطاکیه و حلب گسترش داد؛ به دعوت فقهای ماوراءالنهر به سمرقند تاخت و برای تحکیم رابطه‌اش با خلافت، دخترش را به عقد خلیفه درآورد.
- ۳۳- کدام عبارت در وصف برخورداری دولت سامانی از مشروعیت دینی و مقبولیت اجتماعی صحیح است؟
(۱) اعتقاد به اسلام، خواندن خطبه و ضرب سکه به نام خلفا و گرفتن خلعت ولوا از آنان
(۲) اظهار تابعیت رسمی نسبت به خلیفه عباسی، اعتماد به خاندان‌های اصیل و اشرافی و تأمین امنیت و عدالت اجتماعی
(۳) اظهار تابعیت رسمی نسبت به خلیفه عباسی، اعتماد به فرهنگ و آداب رسوم ایرانی و پرهیز از عرب‌گرایی و جلب رضایت ترکان
(۴) اعتقاد و پایبندی امرای سامانی به اسلام و تبعیت از خلفای عباسی و تأمین خواسته‌های اعراب خراسان و دادگری نسبت به احوال عامه
- ۳۴- کدام عامل، تأثیر مستقیم و مهمی در تغییر مذهب مردم ایران از تسنن به تشیع داشت؟
(۱) سقوط دستگاه خلافت عباسی بغداد
(۲) ورود عالمان شیعی به صحنه سیاسی
(۳) عدم تعصب مذهبی و سیاسی ایلخانان مغول
(۴) رونق یافتن مراکز و حوزه‌های علمی شیعه در قلمرو ایلخانان
- ۳۵- کدام عبارت درباره فرمان گلخانه در دولت عثمانی صحیح است؟
(۱) این فرمان با استقبال اقلیت‌های مذهبی قلمرو عثمانی و نیز همه رجال سیاسی مواجه شد.
(۲) سلطان عبدالمجید تحت فشار اقلیت‌های مذهبی قلمرو عثمانی مجبور به صدور این فرمان شد.
(۳) روشنفکران و غرب‌گرایان ترک و فرماندهان ینی‌چری نقش اصلی در صدور این فرمان توسط سلطان عبدالمجید را داشتند.
(۴) فرمانی بود برای وضع قواعد و قوانینی به سبک غربی برای انجام اصلاحاتی در دولت عثمانی به فرمان سلطان عبدالمجید

- ۳۶- کدام تغییر ساختاری و تشکیلاتی که از دوره حکمرانی سلطان سلیمان قانونی پدید آمد، از اسباب مهم ضعف و زوال دولت عثمانی به شمار می‌رود؟
 (۱) اعطای امتیاز به کشورهای اروپایی
 (۲) واگذاری اداره دیوان همایونی از سلطان به صدراعظم
 (۳) وابسته شدن سپاه ینی چری به امور زمین داری
 (۴) افزایش نفوذ و اختیارات سیاسی شیخ‌الاسلام‌ها
- ۳۷- سوره منافقون پس از کدام واقعه و در تأیید راستگویی چه کسی نازل شد؟
 (۱) مرگ عبدالله بن اُبیّ - عمار بن یاسر
 (۲) نزاع مهاجر و انصار در غزوه بنی‌المصطلق - زید بن ارقم
 (۳) مرگ عبدالله بن اُبیّ - عبدالله بن عبدالله بن اُبیّ
 (۴) نزاع مهاجر و انصار بر سر آب مُریسيع - ارقم بن ابی الارقم
- ۳۸- به کدام خلیفه اموی لقب ناقص داده شد و چرا؟
 (۱) مروان بن محمد - مخالفان قصد تحقیر او را داشتند.
 (۲) ولیدبن یزید بن عبدالملک - در پایش نقص و لنگی وجود داشت.
 (۳) یزید بن ولید بن عبدالملک - مستمری‌های مردم را کم کرد.
 (۴) عمر بن عبدالعزیز - اقدامات و اصلاحاتش سبب اخلال در امور دولت شد.
- ۳۹- پیروزی قبایل یمنی بر قبایل نزاری در کدام واقعه سبب تفاخر آنها گردید و نتیجه آن چه بود؟
 (۱) مرج راهط - انتقال خلافت از تیره سفیانی به تیره مروانی
 (۲) دیر جماجم - غلبه سپاه شامی حجاج بر سپاه عراقی ابن اشعث
 (۳) مرج عذرا - غلبه سپاه شامی حجاج بر سپاه عراقی ابن اشعث
 (۴) نبرد زاب - انتقال خلافت از خاندان اموی به خاندان عباسی
- ۴۰- ..... در شمال افغانستان امروزی واقع بوده، و در دوره امارت سامانیان، ..... بر آن حکومت می‌کردند.
 (۱) جوزجان - آل فریغون
 (۲) گرگانج - آل فریغون
 (۳) جوزجان - مأمونیان
 (۴) جرجانیه - مأمونیان
- ۴۱- کدام عبارت درباره دولت ایوبیان مصر، شام، دیار بکر و یمن صحیح است؟
 (۱) به سبب کثرت افرا خاندان ایوبی، از آغاز، این دولت دارای وحدت و مرکزیت نبود.
 (۲) با حمله مغولان و ایلخانان به شام و دیار بکر بود که وحدت و اقتدار دولت ایوبی از بین رفت.
 (۳) پس از مرگ ملک الکامل در ۶۳۵ ق وحدت و مرکزیت دولت ایوبی از هم گسیخت.
 (۴) پس از مرگ صلاح الدین ایوبی و تقسیم قلمرو حکومت میان افراد خانواده، وحدت دولت ایوبی از هم گسیخت.
- ۴۲- کدام عبارت از نتایج اجتماعی سیاست‌های سخت گیرانه حجاج بن یوسف ثقفی است؟
 (۱) روگردانی اهل ذمه از گرویدن به اسلام
 (۲) قیام ابن اشعث و همراهی سیاسی موالی با او
 (۳) موج گسترده گروش به اسلام در نتیجه قوانین مالی جزیه و خراج
 (۴) مهاجرت اشعریان عراق به قم پس از کشته شدن محمد بن سائب اشعری
- ۴۳- تغییر سیاست صلیبیان در جنگ پنجم صلیبی در حمله به مصر به جای تصرف مجدد بیت‌المقدس متأثر از کدام عامل بود؟
 (۱) بی‌توجهی عادل ایوبی به درخواست پاپ مبنی بر تسلیم نمودن بیت‌المقدس به وی
 (۲) پادشاهان اروپا برای کسب غنایم بیشتر و تصرف ثروت مصر، پاپ را تشویق به حمله به مصر کردند.
 (۳) مصر در زمان عادل ایوبی به مرکز مقاومت در برابر صلیبیان تبدیل شده بود و در صورت فتح مصر، گشودن بیت‌المقدس و دیگر بلاد آسان می‌نمود.
 (۴) سیاست عادل ایوبی در قبال صلیبیان دفاعی و مسالمت جویانه بود و همین امر موجب تشویق پاپ و صلیبیان برای حمله به مصر و جبران شکست جنگ چهارم شد.

- ۴۴- درباره روابط خارجی فاطمیان کدام عبارت صحیح است؟
 (۱) فاطمیان همواره با سلاجقه روابط احتیاط‌آمیز داشتند و تنها تقابل آنها در شورش بساسیری در بغداد بود.
 (۲) در جریان جانشینی محمود غزنوی، فاطمیان برای یافتن متحدی در شرق «پدربیان» را گرفتند و برای وزیر محمد خلعت فرستادند.
 (۳) فاطمیان به کمک داعیان زبردست خود توانسته بودند حکومت‌های محلی شیعه مذهب عراق و جزیره، مانند عقیلیان و مزیدیان را به اطاعت خود درآورند.
 (۴) فاطمیان و بوییان به سبب همگرایی مذهبی هیچگاه رو در روی یکدیگر نایستادند؛ فاطمیان ابتدا باب مذاکره را گشودند و سپس با فرستادن داعیان خود درصدد کسب حامی در دولت آل بویه برآمدند.
- ۴۵- فتح یمن و بلادنوبه از سوی صلاح‌الدین در چه زمانی و به چه علتی صورت گرفت؟
 (۱) قبل از تأسیس دولت ایوبی و به دستور نورالدین محمود زنگی
 (۲) بعد از تأسیس دولت ایوبی و به سبب نگرانی صلاح‌الدین از شورش رقبای سیاسی‌اش
 (۳) بعد از تأسیس دولت ایوبی و به علت ترس از صلاح‌الدین از حمله نورالدین محمود به مصر و اخراج وی از آنجا
 (۴) قبل از تأسیس دولت ایوبی در ۵۷۰ ق و در چارچوب اهداف سیاسی وی از جمله نابودی حامیان فاطمیان و ایجاد امنیت نظامی و تجاری برای مصر
- ۴۶- کدام عبارت وصف دوره فرمانروایی عبدالرحمن سوم در اندلس است؟
 (۱) غلبه بر آشوبهای داخلی، سرکوبی دشمنان مسیحی، رونق فلاحت و صنعت، وقوع جنگ خندق
 (۲) ایجاد امنیت اجتماعی و سیاسی و رونق اقتصادی، سپردن وزارت به منصور بن ابی‌عامر
 (۳) ایجاد امنیت پس از سرکوبی سخت بربرهای شورشی و دشمنان مسیحی، رسمیت بخشیدن به مذهب مالکی در اندلس
 (۴) ایجاد امنیت از طریق دعوت از مسیحیان برای همکاری با او در امور سیاسی، کشتن ردمیر شاه لیون در کاتالونیا
- ۴۷- وصف «دادگستری، بخشندگی، ساده زیستی، انس و مدارا با مردم، رسیدگی به امور بینوایان و مستمندان در عین سخت‌گیری و مراقبت در اجرای قانون» بر احوال و اخلاق سیاسی کدام یک از امرای اموی اندلس منطبق است؟
 (۱) عبدالرحمن سوم
 (۲) هشام بن عبدالرحمن اول
 (۳) مستنصر بن عبدالرحمن سوم
 (۴) حکم بن هشام بن عبدالرحمن اول
- ۴۸- کدام عبارت درباره دولت رستمیان صحیح است؟
 (۱) رستمیان از خوارج میانه رو اباضی مذهب بودند که از ۱۶۰ تا ۲۹۶ ق بر تاهرت حکومت کردند و به دست ابوعبدالله شیعی منقرض شدند.
 (۲) رستمیان از خوارج تندرو صفری مذهب بوده و از ۱۶۰ تا ۲۹۶ ق بر سرتاسر افریقیه حکومت کرده و به دست ابوعبدالله شیعی برافتادند.
 (۳) رستمیان از خوارج میانه رو نجدات بودند که از ۱۴۰ تا ۲۹۶ ق بر سرتاسر افریقیه حکومت کرده و به دست عبیدالله مهدی منقرض شدند.
 (۴) رستمیان از خوارج تندروی ازارقه مذهب بودند که از ۱۴۰ تا ۲۹۶ ق بر تاهرت حکومت کردند و به دست عبیدالله مهدی منقرض شدند.
- ۴۹- کدام عبارت از پیامدهای اجتماعی تشکیل دولت ادریسیان در مغرب اقصی به شمار می‌رود و چه عاملی آن را مستحکم ساخت؟
 (۱) گسترانیدن اسلام میان بربرهای کوچ نشین و اسکان تدریجی آنها - بنای شهر فاس
 (۲) آمیزش، ترکیب و سرانجام مصالحه میان دو عنصر قومی عرب و بربر - بنای شهر فاس
 (۳) مهاجرت خاندان‌های بسیار زیادی از اعراب و اسکان آنها در سرزمین‌های بربرها - بنای شهر عرب نشین ولیلی
 (۴) تقویت مشترکات اعتقادی و پیوندهای تمدنی میان همه اقوام و گروه‌های اجتماعی ساکن در مغرب - کوچاندن ساکنان ولیلی به فاس
- ۵۰- کدام عبارت درباره مقام «وکیل نفس نفیس همایون» در دوره سلطنت شاه اسماعیل اول صحیح است؟
 (۱) نماینده، ولیعهد و جانشین شاه بود.
 (۲) نماینده تام‌الاختیار شاه در مأموریت‌های سیاسی بود.
 (۳) نایب شاه در اداره پایتخت، در زمان غیبت شاه بود.
 (۴) نایب شاه در امور معنوی (طریقت صفویه) و دنیوی بود.

- ۵۱- چرا شاه اسماعیل صفوی مجبور شد اشغال جزیره هرمز را از سوی پرتغالی‌ها در سال ۹۲۰ ق بپذیرد؟
 (۱) نداشتن نیروی دریایی و شکست سخت در چالدران از عثمانی‌ها
 (۲) برتری نیروی دریایی پرتغال و دوری سپاه اسماعیل از هرمز
 (۳) شاه اسماعیل مشغول تدارک جنگ سرنوشت ساز چالدران بود.
 (۴) هنوز مناطق جنوبی ایران تا ۹۲۰ ق به اطاعت شاه صفوی در نیامده بود.
- ۵۲- مهم‌ترین نتیجه نبرد عین جالوت چه بود؟
 (۱) پایان یافتن فتوحات مغولان در سرزمین‌های اسلامی
 (۲) آغاز تلاش فرهنگی‌ها برای ایجاد ارتباط با مغولان
 (۳) آغاز تلاش‌های ممالیک برای باز پس گرفتن سرزمین‌های اسلامی از مغولان
 (۴) در امان ماندن مصر و شام از حملات مغولان و جلوگیری از اتحاد آنان با صلیبیان
- ۵۳- در دوره کدام یک از ایلخانان سیاست‌های سختگیرانه بر ضد یهودیان و مسیحیان به اجرا درآمد؟
 (۱) ابوسعید (۲) اولجایتو (۳) غازان خان (۴) محمدخداپنده
- ۵۴- علت اصلی درگیری‌های اوزون حسن آق قویونلو با سلاطین مملوک مصر چه بود؟
 (۱) اختلاف مذهبی و قومی میان سلاطین مملوک مصر با امرای آق قویونلو
 (۲) حمایت سلاطین مملوک از کسانی که علیه اوزون حسن دست به شورش زده بودند.
 (۳) تلاش اوزون حسن برای یافتن مرز مشترک با متحدان ونیزی خود از طریق مدیترانه
 (۴) تحریکات اروپائیان برای ایجاد درگیری میان دو حکومت مسلمان ممالیک و آق قویونلو
- ۵۵- کدام مطلب درباره مسئله زبان در شبه قاره هند، در دوره اسلامی، صحیح نیست؟
 (۱) مسلمانان در هند هیچ‌گاه زبان عالم و مشترک نداشته‌اند.
 (۲) ورود اسلام به شبه قاره هند موجب تکامل برخی از زبان‌های محلی چون پنجابی و بنگالی شد.
 (۳) زبان‌های فارسی و عربی در دوره اسلامی، به شدت زبان‌های محلی هندی را تحت تأثیر قرار دادند.
 (۴) زبان اردو در دو سه قرن اخیر سهم بزرگی در تثبیت هویت ملی و دینی مسلمانان شبه قاره داشته است.
- ۵۶- گروندگان به اسلام در جنوب هند، از قرن هفتم هجری به بعد، بیشتر از میان کدام گروه بودند؟
 (۱) پیروان طریقه بهکتی (۲) مهاجران چینی ساکن در جنوب هند
 (۳) بومیان بودائی مذهب و شودراها (۴) شیوا پرستان محروم از حقوق اجتماعی
- ۵۷- کدام گروه، در آشنایی مردم مناطق غربی هند با اسلام، پیش از آغاز حملات غزنویان نقش بیشتری داشتند؟
 (۱) سادات مهاجر (۲) بازرگانان مسلمان (۳) مهاجران ایرانی (۴) صوفیان و پیروان آنها
- ۵۸- در جنبش‌های اسلامی شبه قاره هند از قرن دوازدهم هجری / هجدهم میلادی تا پیش از تجزیه، اندیشه‌های چه کسی تأثیر بیشتری داشت؟
 (۱) سرسید احمد خان (۲) شاه عبدالعزیز دهلوی (۳) مولانا ابوالکلام آزاد (۴) شاه ولی الله دهلوی
- ۵۹- کدام عبارت درباره معتمد عباسی نادرست است؟
 (۱) شورش زنگیان در دوره خلافت معتمد در جنوب عراق رخ داد.
 (۲) خلافت او زیر سلطه برادر و ولیعهدش موفق بود.
 (۳) برای رهایی از سلطه ترکان، پایتخت را از سامرا به بغداد منتقل کرد.
 (۴) در سامرا دست ترکان را از دخالت در امور خلافت کوتاه کرد و سران آنها را زندانی یا تبعید کرد.
- ۶۰- کدام عبارت درباره قراخانیان ماوراءالنهر درست است؟
 (۱) ساکن دشت قچپاق واردوی زرین بودند.
 (۲) در سال‌های میانه قرن چهارم هجری به اسلام گرویدند.
 (۳) پس از شکست از تیمور دست نشانده او شدند.
 (۴) دولتی مقتدر و واحد در دشتهای ترکستان شرقی تشکیل دادند.

- ۶۱- کدام عبارت در باره «اشبیلیه» نادرست است؟
 (۱) عبدالرحمن دوم بانی اولین مسجد جامع این شهر، باروی شهر را نیز پس از حمله نورمانها مرمت و بازسازی کرد.
 (۲) از بنادر مهم و مرکز مهم کشتی‌سازی اندلس اسلامی بود که رودخانه وادی الکبیر آن را به دریا پیوند می‌داد.
 (۳) این شهر که در متون اسلامی گاهی به نام حمص نیز خوانده می‌شود، به دست موسی بن نصیر گشوده و به عنوان پایتخت انتخاب شد.
 (۴) اولین شهری که مسیحیان در اندلس از مسلمانان باز پس گرفتند، اشبیلیه بود و فاتحان جدید در رقابت با آثار اسلامی، برج ژیرالدا را در آنجا بنا کردند.
- ۶۲- کدام عبارت، در خصوص اقدام خلیفه دوم، عمر بن خطاب، در باره اقطاعات اراضی، صحیح است؟
 (۱) منع اقطاع صوافی
 (۲) منع اقطاع اراضی موات
 (۳) مردود شمردن اقطاعات پیش از خود
 (۴) تعیین ضرب‌الاجل سه ساله برای احیای اقطاعات اراضی موات
- ۶۳- عطای سالانه و رزق ماهانه مسلمانان از محل کدام یک از درآمدهای بیت‌المال قابل پرداخت نبود؟
 (۱) جزیه الرئوس
 (۲) خراج ارض العنوه
 (۳) زکات و خمس غنائم
 (۴) مکوس مأخوذ از اهل حرب و اهل ذمه
- ۶۴- کدام عبارت درباره «جابرین افلح» نادرست است؟
 (۱) بنابر رصدهای وی زاویه دید عطارد و زهره از نقاط مختلف، اختلاف واضحی ندارد.
 (۲) فصل مربوط به مثلثات کروی و مسطح در کتاب هیئت او از اهمیت خاصی برخوردار است.
 (۳) از دانشمندان اسپانیای اسلامی که در کتاب هیئت خود به شدت از بطلمیوس انتقاد کرده است.
 (۴) در کتاب هیئت خود فرضیه متحدالمرکز بودن کرات آسمانی را رد کرد و کوپرنیک در کتاب افلاک آسمانی از نوشته‌های او بهره برده است.
- ۶۵- در نظام هفت کشور یا هفت اقلیم ایرانی، ربع مسکون به چه صورت ترسیم و تقسیم شده و طالع اقلیم چهارم چه بود؟
 (۱) هفت خط موازی شرقی، غربی - سیاره قمر، برج ثور
 (۲) شش دایره که محیط بر دایره‌ای مرکزی - سیاره خورشید، برج اسد
 (۳) شش دایره که محیط بر دایره‌ای مرکزی - سیاره ناهید، برج حمل
 (۴) هفت خط موازی شرقی، غربی - سیاره مشتری، برج سرطان
- ۶۶- ویژگی نقشه عالم بیرونی در سنت نقشه‌نگاری اسلامی چه بود؟
 (۱) تقسیم هر یک از هفت اقلیم به ده بخش طولی
 (۲) پیش‌بینی قاره ناشناخته امریکا در ماوراء بحر ظلمات
 (۳) ترسیم شکل ربع مسکونی به صورت بیضوی نه مدور
 (۴) ارتباط اقیانوس هند با اقیانوس اطلس و حذف «ارض مجهوله».
- ۶۷- «جزیه، عوارض گمرکی، بخشودگی بخشی از خراج، گزارش سالانه جهبذ» به ترتیب با کدام دسته از مصطلحات زیر مطابقت دارد؟
 (۱) مال الجماجم، مکوس، تسویغ، الختمة الجامعة
 (۲) مال الجوالی، مکس، طسق، الختمة
 (۳) سرگزیت، عشور، حطیطة، تریکه
 (۴) خراج الرئوس، طسق، اغلاق الخراج، العبرة
- ۶۸- کدام عبارت مأخوذ از اندیشه ابن‌خلدون نیست؟
 (۱) ان العلم و التعليم طبیعی فی البشر و العمران البشری
 (۲) ان العلوم انما تکثر حیث یکثر العمران و تعظم الحضارة
 (۳) ان الصنائع انما تکثر فی القرى و علی نسبة خصبها و خراجها فی الکثرة و القلة
 (۴) ان التعليم للعلم من جملة الصنائع و اصطلاحات العلوم لیست من العلوم

- ۶۹- کدام یک از موارد، مختص طب اسلامی است و در منابع بقراطی و جالینوسی سابقه ندارد؟
 (۱) تشخیص بیماری‌های تب نوبه، آب مروارید چشم، سرخک، تشریح درست فیزیولوژی چشم
 (۲) تشخیص بیماری‌های قولنج (کولون)، آبله، مالیخولیا، تشریح دقیق عروق شعریه
 (۳) تشخیص بیماری‌های منانژیت، آلرژی (تب خرمن)، سیاه‌سرفه، تشریح درست گردش ریوی خون و مبحث سته ضروریه
 (۴) تشخیص بیماری‌های چشمی سَبَل، شتره و شعیره، داروهای ترکیبی یا قراپاذین، مبحث رگ شناسی در وظایف الاعضاء
- ۷۰- کدام عبارت، در خصوص «فلک ثوابت» نادرست است؟
 (۱) برخی از فلاسفه اسلامی مانند ابن‌سینا و فخر رازی استقرار ستارگان ثابت را در یک سطح همسان در فلک هشتم مورد تردید قرار داده‌اند.
 (۲) بنابر نظر منجمان اسلامی، ستارگان ثابت در فلکی ثابت و ساکن موسوم به فلک الافلاک یا فلک‌البروج که همان فلک نهم است، مستقراند.
 (۳) پیروان هیئت بطلمیوسی و فلسفه ارسطوئی بر این عقیده بودن که ستارگان ثابت همه در یک سطح و در فلکی موسوم به فلک ثوابت یا فلک هشتم مستقراند.
 (۴) منجمان اسلامی به پیروی از بطلمیوس قائل به حرکت خاص فلک ثوابت (از مغرب به مشرق) بودند، اما مقدار حرکت آن را در هر درجه به اختلاف رصد کرده‌اند.
- ۷۱- کدام کتاب، علاوه بر احوال و اخبار حال سیاسی، مشتمل بر یک دوره تاریخی فرهنگی اسلام است؟
 (۱) الوافی بالوفیات صفدی
 (۲) تاریخ الاسلام ذهبی
 (۳) وفیات الاعیان و انباء ابناء الزمان ابن خلکان
 (۴) الموعظ و الاعتبار فی ذکر الخطط و الاثار مقریزی
- ۷۲- کدام عبارت در وصف نگاری مسکویه صحیح است؟
 (۱) بنا به دیدگاه نقلی - فلسفی به تاریخ نظر کرد و تحلیل‌های عقلی را با معیارهای نقلی می‌سنجید.
 (۲) از دیدگاه اخلاقی و فلسفی به تاریخ نگریست و نخستین مورخ مسلمانی است که راه به فلسفه تاریخ یافت.
 (۳) بنا به رویکرد فلسفی، حوادث تاریخی را تکرار پذیر و عبرت آموز و سبب زهد و دین‌داری می‌دانست.
 (۴) رویکرد فلسفی به تاریخ داشت و تاریخ را نه بنا به مشیت انسانی که مشیت سیاسی فرمانروایان تفسیر می‌کرد.
- ۷۳- کدام عبارت در وصف کتاب تاریخ یمنی نادرست است؟
 (۱) تألیف ابونصر محمدبن عبدالجبار عتبی و ترجمه آن از جرفاذقانی است.
 (۲) تک نگاری مربوط به یمین‌الدوله سلطان محمود غزنوی و به زبان فارسی است.
 (۳) اثری است مربوط به قلمرو شرقی ایران در اواخر عصر سامانی و دوره سلطان محمود غزنوی
 (۴) اثری است مربوط به تاریخ ایران اواخر عصر سامانی و دوره سلطان محمود غزنوی به زبان عربی
- ۷۴- کدام عبارت در وصف «کتاب الخراج» قاضی ابویوسف صحیح است؟
 (۱) موضوع آن در تعریف فی و خراج و خراج‌بندی همه سرزمین‌های مفتوحه است.
 (۲) مولف، کتاب را بنا به انگیزه و علاقه حدیثی خود نوشت.
 (۳) مولف، کتاب را به خواست و در پاسخ به سوالات امور مالی هارون الرشید نوشت.
 (۴) به موضوع جزیه و اخذ آن از اهل ذمه در آن پرداخته نشده است.
- ۷۵- در پیدایش و روند تاریخ نگاری اسلامی در شبه قاره هند، کدام یک از گروه‌ها نقش مهمی نداشت؟
 (۱) اعراب مهاجر (۲) هندیان مسلمان (۳) ایرانیان مهاجر (۴) مورخان افغانی
- ۷۶- مدح و ذم و مبالغه عنصر غالب در انبوه آثار مورخان فارسی نویس کدام دوره است؟
 (۱) تیموری (۲) صفوی (۳) ایلخانی (۴) سامانی
- ۷۷- کدام مورخ مسلمان در دسته‌بندی اقوام و امم جهان پیشرو ابن خلدون بود؟
 (۱) مقدسی (۲) بیرونی (۳) مسکویه (۴) ابن صاعد اندلسی
- ۷۸- کدام مطلب درباره ترجمه انگلیسی از قرآن به وسیله جورج سیل صحیح نیست؟
 (۱) مقاصد تبشیری مترجم در مقدمه و ترجمه آشکار است.
 (۲) به سبب اغلاط عمدی و سهوی فراوان نتوانست مورد توجه محققان بعدی قرار گیرد.
 (۳) ترجمه بر اساس متن عربی است و مولف گویا به ترجمه لاتینی ماراچی عنایت داشته است.
 (۴) در مقدمه ترجمه تا حدودی نسبت به پیشینیان خود واقع‌بینانه‌تر از اسلام سخن گفته است.

- ۷۹- کدام مطلب درباره رمانتیسم صحیح نیست؟
- ۱) جنبش رمانتیک در اروپا واکنشی به جنبش عقل‌گرایی عصر روشنگری بود و نسبتی با شرق شناسی و اسلام شناسی ندارد.
  - ۲) یکی از گرایش‌های عمده در اروپا که بر مطالعات شرقی - اسلامی در قرن ۱۹ تأثیرگذار بود، گرایش رمانتیک بود.
  - ۳) کلیله و دمنه و هزار و یک شب از مهم‌ترین آثار ادبی شرقی - اسلامی بود که در تکوین رمانتیسم اروپا تأثیر گذاشت.
  - ۴) برخی از اندیشمندان و ادیبان رمانتیک اروپایی شیفته منابع و آثار شرقی شدند که الهام بخش احساس و تخیل آنان در مبارزه با خردگرایی قرن ۱۹ بود.
- ۸۰- مهم‌ترین نشانه‌های تحول در مطالعات شرق شناسی و اسلام‌شناسی در آغاز و پایان سده بیستم کدام است؟
- ۱) مقایسه کیفی و کمی دائرةالمعارف اسلام چاپ اول و دوم
  - ۲) تغییر اساسی در هدف امپریالیستی و سلطه جویانه به اهداف علمی
  - ۳) تغییر رویکرد چندرشته‌ای به میان رشته‌ای و گسترش مطالعات میان فرهنگی و استفاده از روش شناسی انتقادی برای نضج رویکرد پسا استعماری
  - ۴) دانش وسیع و دانستن زبان‌های متعدد زنده و خاموش در میان خاورشناسان در اوایل سده بیستم که در پایان این سده مشاهده نمی‌شود.
- ۸۱- وجه اهمیت تأسیس انجمن آسیایی بنگال در سده ۱۸ م چه بود؟
- ۱) اولین مجله خاورشناسی از سوی این انجمن منتشر شد.
  - ۲) انگلستان در رقابت با فرانسه در شرق شناسی پیشی گرفت.
  - ۳) شناخت بیشتر انگلستان از شبه قاره و در نتیجه فراهم آوردن مقدمات استعمار آن
  - ۴) مطالعات شرق شناسانه از کوشش‌های فردی به تشکل‌های ملی و منطقه‌ای ارتقا یافت.
- ۸۲- در آثار تألیفی مسلمانان با عنوان «آداب تعلیم و تعلم» ..... را نمی‌توان به دست آورد.
- ۱) مجموعه‌ای از آیات و روایات تربیتی
  - ۲) توصیه‌های اخلاقی و رفتاری برای دانشجویان و استادان
  - ۳) اهداف، اصول، روش‌ها و رفتارهای جزئی تعلیمی و تربیتی
  - ۴) گزارشی تاریخی از روابط استاد و شاگرد و مراکز آموزشی
- ۸۳- در میان رویکردهای گوناگون در تعلیم و تربیت در تمدن اسلامی چرا رویکرد فیلسوفان مورد استقبال مسلمانان و جامعه اسلامی قرار نگرفت؟
- ۱) نداشتن حامیان حکومتی و پایگاه مردمی
  - ۲) بی‌اعتنایی به آموزه‌های دینی و سنتهای آموزشی جامعه
  - ۳) تقلید از آرای تربیتی فیلسوفان یونانی و فقدان واقع‌نگری
  - ۴) مغلق‌گویی و غیر اسلامی دانستن آراء و نظریات ایشان از سوی عالمان دینی
- ۸۴- گنبد دو پوسته و مقرنس‌بندی‌های گچی به ترتیب از مشخصه‌های معماری کدام دوره است؟
- ۱) سلجوقی - ایلخانی (۲) تیموری - صفوی (۳) سلجوقی - تیموری (۴) ایلخانی - تیموری
- ۸۵- در نامه‌های رد و بدل شده میان بیرونی و ابن‌سینا، چه موضوعاتی میان طرفین محل بحث و مناقشه بود؟
- ۱) مسایل دینی و کلامی
  - ۲) مسایل نجومی و ریاضی
  - ۳) مسایل فیزیک و فلسفه طبیعی
  - ۴) مسایل طب و داروشناسی
- ۸۶- کدام عبارت درباره نورشناسی ابن‌هیثم نادرست است؟
- ۱) در مبحث انعکاس نور، سهم عمده ابن‌هیثم تحقیق در آینه‌های سهمی و کروی بود.
  - ۲) سهم ابن‌هیثم در مسأله انکسار نور، تطبیق مستطیل سرعتها بر سطح منکسر کننده و پرداختن به موضوع «حداقل زمان» بود.
  - ۳) ابن‌هیثم در نمودهای جوی، یعنی در شفق و فلق و تغییرات ظاهری در بزرگی ماه و خورشید در افق اکتشافات و نوآوری‌هایی داشت.
  - ۴) ابن‌هیثم به فیزیولوژی چشم پرداخته و مسأله ابصار یا فرایند دیدن را که نور چگونه از چشم به جسم می‌رسد، بر مبنای دانش نورشناختی توضیح داده است.

- ۸۷- کدام عبارت درباره جغرافیای طبیعی جزیره‌العرب نادرست است؟
- ۱) سلسله جبال سراه در غرب جزیره‌العرب واقع است و از شام تا یمن امتداد دارد.
  - ۲) الربع الخلالی، دهننا و نفود سه بیابان بزرگ جزیره‌العرب است که به ترتیب در شمال، غرب و جنوب آن قرار دارد.
  - ۳) وادی‌ها یا رودهای جزیره‌العرب ناپیوسته و غیردائمی است که غالباً مصب آنها دریای سرخ، خلیج فارس و دریای عرب است.
  - ۴) در حد فاصل میان کوهستان‌ها و زمین‌های هموار جزیره‌العرب توده‌هایی از ریگهای درشت وجود دارد که به آنها «دارات» (جمع داره) گفته می‌شود.
- ۸۸- کدام عبارت درباره هنر معماری مسجد سازی دوره عثمانی نادرست است؟
- ۱) مسجد سازی در تاریخ عثمانی همواره تقلید از سبک معماری سلجوقی بود.
  - ۲) دوره طلایی مسجد سازی عثمانی، دوره نقشه کشی مهندس ترک سنان پاشا است.
  - ۳) زیباترین نقشه و بنای مسجد از سوی سنان پاشا، جامع سلیمانیه در استانبول است.
  - ۴) پس از انتقال پایتخت عثمانی‌ها به استانبول، مسجد سازی عثمانی‌ها تحت تأثیر معماری بیزانسی قرار گرفت.
- ۸۹- کدام عبارت درباره هنر و صنعت سفالگری دوره اسلامی صحیح است؟
- ۱) این هنر اصولاً از ایران و عراق پدید آمد.
  - ۲) کاربرد و استفاده از سفال بیشتر در تزئینات مساجد بود.
  - ۳) صنعت و هنر سفالگری اسلامی هیچ پیوندی با سفالگری دوره ساسانی نداشت.
  - ۴) تزئینات هندسی و گیاهی سفالینه‌های اسلامی تقلید از سبک بیزانسی بود.
- ۹۰- تفاوت روش املا با سماع در کدام است؟
- ۱) در سماع بر خلاف املاء، نوشتن مطالب استاد ضروری بود.
  - ۲) در سماع برخلاف املاء، استاد به نوشتن مطالب از سوی طلاب توجه نداشت.
  - ۳) در املاء بر خلاف سماع، مستملی که یکی از طلاب آگاه بود، مطالب استاد را املاء می‌کرد.
  - ۴) در املاء بر خلاف سماع، استاد به نوشتن مطالب از سوی طلاب توجه نداشت.

